

Stagiul National de Biospeologie

Closani, 2000

Victoria BOITAN (ISER)

Multi dintre noi au intrat într-o peștera sub haina unui simplu vizitator sau a unui amator speolog. Nu mica ne-a fost mirarea în momentul în care lumina de la lanterna sau a lampii de carbid a strapuns întunericul și ne-a dezvăluit o lume mirifică în care totul este împietrit. Dar câți dintre noi știu că această lume nu este lipsită de viață și că acolo unde nu vedem nimic există totuși ceva extraordinar, care în momentul descoperirii ne arată o altă față a peșterii, nu mai puțin fascinantă. Este vorba de animalele care traiesc în peșteri sau care vin aici accidental sau în anumite perioade ale anului.

Putem lesne să ne întrebăm la ce bun toate acestea? Dar lucrurile nu stau chiar așa. Necunoașterea unor noțiuni elementare de biologie și ecologie au dus la rezultate dezastruoase. Putem da două exemple în acest sens. Primul este reprezentat de Peștera Liliiecilor de la Gura Dobrogei, care nu cu foarte mult timp în urma adapostea una dintre cele mai impresionante colonii de lilieci. Dar superstițiile și nu faptele științifice au făcut în acest caz mult rău. Localnicii au vânat practic liliicii ce se adaposteau aici, aruncând cu pietre în ei și făcând în repetate rânduri focuri la intrarea în peștera pentru a afuma bietele animale și a le goni. Au reușit, deoarece în prezent colonia din peștera care ajungea să numere uneori 15000 indivizi, aproape că a dispărut complet. Al doilea exemplu îl reprezintă Peștera de la Ferice (Munții Apuseni). Aceasta a fost cunoscută ca una dintre peșterile cu un depozit impresionant de fosile de urs de cavernă (*Ursus spelaeus*). La o vizită recentă (septembrie 2000) în această peștera am constatat cu surprindere că peștera a fost devalizată de vânătorii de fosile în căutările lor de crani de urs. Însă, odată cu devalizarea peșterii și cu dese vizite în această peștera a fost distrus și climatul propice vieții unor nevertebrate. Astfel, căutând isopodul *Mesoniscus graniger* (care odată avea o populație cu un efectiv mare în această peștera) abia dacă au putut fi găsite câteva exemplare. Exemplele de acest fel pot continua.

Dar există și reversul medaliei. Adică, cunoscând corect câteva noțiuni de colectare și conservare a faunei sau câteva noțiuni de ecologie putem avea plăcuta surpriză să găsim încă specii noi de animale. Personal având plăcerea să particip la o tură a unor prieteni, speologi amatori, într-o peștera recent descoperită, nu m-am dezis meseriei și pe lângă admirarea peisajului mi-am aruncat și câte un ochi împrejurul meu în căutare de faună. După ceva timp efortul mi-a fost răsplătit cu găsirea pe suprafața apei dintr-un gura a 2 exemplare de colebole (insecte fără aripi) din familia Onychiuridae. Ajunsă acasă am dat materialul cu pricina spre determinare specialistului în materie de la Institutul de Speologie "Emil Racovița". Raspunsul nu s-a lasat așteptat prea mult: specie nouă.

Sper că din aceste exemple să reiasă necesitatea cunoașterii măcar a unor noțiuni minimale în domeniu.

Există un loc în România – Stațiunea Speologica a Institutului de Speologie "Emil Racovița" de la Closani (jud. Gorj) și există o perioadă în an (de 6 zile) când se desfășoară cursurile Scolii Nationale de Biospeologie. Aici lectorii încearcă pentru cei interesați să prezinte "abc"-ul unei științe ce se ocupă tocmai cu studierea din toate punctele de vedere a animalelor cavemnicole.

În august 2000 s-a desfășurat a XIII-a ediție a Stagiului Nationale de Biospeologie. Lectorii au încercat, față de edițiile anterioare să aducă, un suflu nou în prezentarea noțiunilor de biologie. S-au ținut cursuri de ecologie și protecție subterană, de recunoaștere, recoltare și conservare a faunei terestre și acvatice, de biologie și protecția chiropterelor. Și cum un curs poate fi de multe ori de neînțeles, noțiunile au fost exemplificate prin ore de laborator și aplicații pe teren în vecinătatea stațiunii care oferă condiții propice desfășurării unui astfel de stagiu.

Lectorii au avut satisfacția să constate că au fost persoane la a doua participare la cursurile școlii. Aceștia au participat la cursuri și chiar la unele ore de laborator, dar nu s-au mobilizat pentru aplicațiile pe teren. Lucru de înțeles deoarece acestea nu au avut un grad ridicat de dificultate și nu au avut nimic special față de seriile anterioare. De aceea noi lectorii am învățat din greșeli și pentru ediția din anul 2001 (a XIV-a) s-au produs unele schimbări. Și anume: există în primul rând două nivele pentru participanții la școală: unul pentru începători și unul pentru avansați (la care pot participa numai cei care au absolvit cursurile școlii la una din edițiile anterioare). Acestea se deosebesc prin gradul de dificultate al noțiunilor predate la cursuri și ore de laborator, cât și prin aplicațiile de teren.

De asemenea, baza materială s-a îmbunătățit prin existența cursurilor tehnoredactate. Avem de asemenea și cursuri în premieră care sunt binevenite și sperăm noi, de interes. Este vorba de cursul de paleontologie și orele de laborator aferente acestui curs.

Ceea ce vrem neapărat să păstrăm este atmosfera destinată și de bună dispoziție sub care s-au ținut cursurile, laboratoarele și terenul. Și asta pentru că, desi noțiunile poate sunt bizare pentru cei neinițiați cu limbajul biologic, nu vrem ca cei care participă la aceste cursuri să fie crispați.

Vrem ca toți cei care vin la cursurile Scolii Nationale de Biospeologie să descopere minunata lume a animalelor cavemnicole așa cum este ea de fapt, chiar dacă nu totdeauna iese în evidență din primul moment, și să plece de la Closani cu noi cunoștințe în domeniu și cu noi prieteni.